

**LECTIO XL: ΑΚΛΟΝΗΤΗ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΑΠΕΙΛΕΣ ΤΟΥ
ΔΙΚΤΑΤΟΡΑ
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ**

Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur. Cuius voluntati nemo obviam ire audebat; solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit. Quin etiam cum Sulla minitans ei instaret, dixit is Sullae: «Licet mihi ostendas agmina militum, quibus curiam circumsedisti; licet mortem miniteris, numquam tamen ego hostem iudicabo Marium. Etsi senex et corpore infirmo sum, semper tamen meminero urbem Romam et Italiam a Mario conservatam esse.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XL

Ο Σύλλας, αφού κατέλαβε την πόλη (Ρώμη), είχε συγκαλέσει ένοπλος τη Σύγκλητο, για να κηρυχθεί ο Γ. Μάριος όσο το δυνατόν γρηγορότερα εχθρός (του κράτους). Στη θέλησή του κανείς δεν τολμούσε να πάει αντίθετα· μόνος ο Κόιντος Μούκιος Σκαιόλας, ο οιωνοσκόπος, όταν του ζητήθηκε η γνώμη γι' αυτό το θέμα, αρνήθηκε να πει επίσημα τη γνώμη του (να ψηφίσει). Κι επιπλέον, όταν ο Σύλλας τον πίεζε απειλώντας (τον), αυτός είπε στον Σύλλα: “Ακόμη κι αν μου δείξεις τα αγήματα των στρατιωτών, με τα οποία έχεις περικυκλώσει το Βουλευτήριο· ακόμη κι αν με απειλήσεις με θάνατο, ποτέ όμως εγώ δεν θα κηρύξω τον Μάριο εχθρό (του κράτους). Αν και είμαι γέρος και με αδύναμο σώμα, πάντοτε εν τούτοις θα θυμάμαι ότι η πόλη Ρώμη και η Ιταλία σώθηκαν από τον Μάριο”.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XL

1. armatus: επιρρηματικό κατηγορούμενο τρόπου αναφέρεται στο Υποκείμενο του ρήματος
2. hostis: κατηγορούμενο [iudico + αιτιατική (A) + αιτιατική (Κατηγ)]
3. quam celerrime: quam + υπερθ. επιρ. [πρβλ. ώς + υπερθετικός επιρρήματος, ώς τάχιστα] για δήλωση επίτασης.

4. *augur*: παράθεση στο Υποκείμενο του ρήματος.
5. *corpore*: αφαιρετική κατηγορηματική της ιδιότητας.
6. *occupata urbe*: ιδιάζουσα αφαιρ. απόλυτη χρονική μετοχή Αναλύεται σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση: *cum Sulla urbem occupavisset* ή *ubi Sulla urbem occupavit*.
7. *obviam eo*: αντιτίθεμαι [πρβλ. ἐμποδῶν εἰμι].
8. *ut...iudicaretur*: δευτ. τελ. πρόταση.
9. *meminero*: συντελ. μέλλοντας του ελλειπτικού ρήματος *memini* (προστακτική ενεστώτα *memento* - *mementote*).
10. *etiamsi* (*etiam* + *si* = **ακόμη κι αν**): παραχωρητικός σύνδεσμος, ακολουθεί τη σύνταξη του *si*, αν και συντάσσεται συχνότερα με υποτακτική παρά με οριστική.
11. *insto, institi, - , instāre*: Μετοχή Μέλλοντα: *instaturus, -a, -um*.
12. *senex, senis* (**ουσιαστικό = γέρος**): γενική πληθυντικού *senum* (ως επίθετο σχηματίζει παραθετικά στον συγκριτικό βαθμό: *senior-ior-ius* και σημαίνει γηραιός).

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Sulla: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού Sulla -ae, α΄ κλίση, αρσενικό = ο Σύλλας (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

occupata: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος **occupo, occupavi, occupatum, occupāre 1** = καταλαμβάνω.

urbe: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού **urbs, urbis**, γ΄ κλίση, θηλυκό = η πόλη.

senatum: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού **senatus -us**, δ΄ κλίση, αρσενικό = η Σύγκλητος. Δοτική ενικού **senatu** και **senatui** (ως περιληπτικό όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

armatus: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής παθητικού παρακειμένου **armatus, -a, -um**, (από το ρήμα **armo, 1**) λειτουργεί ως επίθετο = ένοπλος, -η, -ο. (Έχει μόνον υπερθετικό βαθμό: **armatissimus, -a, -um**, ο οποίος συναντάται σπάνια).

coegerat: γ΄ ενικό οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής του ρήματος **coego, coegi, coactum, cogēre 3** = συγκαλώ.

ut: εδώ τελικός σύνδεσμος = για να.

C. Marius: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **C. (:Gaius) Marius -ii(i)**, β΄ κλίση, αρσενικό = Γάιος Μάριος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

quam: επίρρημα, επιτείνει την έννοια του υπερθετικού = όσο το δυνατόν.

celerrime: επίρρημα υπερθετικού βαθμού = πάρα πολύ γρήγορα, του επιθέτου γ΄ κλίσης **celer, celeris, celere** (οι άλλοι βαθμοί του επιρρήματος: θετικός: **celeriter**, συγκριτικός: **celerius**).

hostis: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού **hostis -is**, γ΄ κλίση, αρσενικό = ο εχθρός.

iudicaretur: γ΄ ενικό υποτακτικής παρατατικού παθητικής φωνής του ρήματος **iudico, iudicavi, iudicatum, iudicāre 1** = κηρύσσω, κρίνω.

cuius: γενική ενικού αρσενικού γένους της αναφορικής αντωνυμίας **qui, quae, quod** = ο οποίος, -α, -ο.

voluntati: δοτική ενικού του ουσιαστικού **voluntas -atis**, γ΄ κλίση, θηλυκό = θέληση.

nemo: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της αόριστης ουσιαστικής αντωνυμίας **nemo, nihil** = κανένας, τίποτε.

obviam: τροπικό επίρρημα = αντίθετα.

ire: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος **eo, i(v)i, itum, ire** = πηγαίνω [**obviam eo + δοτική (voluntati)**]= αντιτίθεμαι, πηγαίνω αντίθετα (στη θέληση) κάποιου].

audebat: γ΄ ενικό οριστικής παρατατικού του ρήματος **audeo, ausus sum, audēre 2** ημιαποθετικό = τολμώ.

solus: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους του αντωνυμικού επιθέτου **solus, -a, -um** = μόνος, -η, -ο. (γεν. **solius**, δοτ. **solī**)

Quintus: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού Quintus -i, β' κλίση, αρσενικό = ο Κόιντος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

Mucius: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού Mucius -ii(i), β' κλίση, αρσενικό = ο Μούκιος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

Scaevola: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού Scaevola -ae, α' κλίση, αρσενικό = ο Σκαϊόλας (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

augur: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού augur, auguris, γ' κλίση, αρσενικό = ο οϊωνοσκόπος.

de: πρόθεση + αφαιρετική = για.

hac: αφαιρετική ενικού θηλυκού γένους της δεικτικής αντωνυμίας hic, haec, hoc = αυτός, -ή, -ό.

re: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού res, rei, ε' κλίση, θηλυκό = το πράγμα.

interrogatus: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος **interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogāre 1** = ερωτώ, ζητώ τη γνώμη κάποιου (στη Σύγκλητο).

sententiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού sententia -ae, α' κλίση, θηλυκό = η άποψη, η απόφαση [sententiam dico = λέγω επίσημα τη γνώμη μου, ψηφίζω στη Σύγκλητο].

dicere: απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος dico, dixi, dictum, dicere 3 = λέγω.

noluit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος nolo, nolui, -, nolle = δεν θέλω.

quin etiam: επιδοτικός σύνδεσμος = κι επιπλέον, ακόμη.

cum: χρονικός σύνδεσμος (ιστορικός - διηγηματικός) = όταν.

Sulla: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού Sulla -ae, α' κλίση, αρσενικό = ο Σύλλας (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό)

minitans: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της μετοχής ενεστώτα του ρήματος **minitor, minitatus sum, minitāri 1** αποθετικό = απειλώ.

ei: δοτική ενικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, -ή, -ό.

instaret: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού ενεργητικής φωνής του ρήματος **insto, institi, -, instāre 1** = ασκώ πίεση (Μτχ. Μελ. instaturus, -a, -um).

dixit: γ' ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος dico, dixi, dictum, dicere 3 = λέγω.

is: ονομαστική ενικού αρσενικού γένους της οριστικής - επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, ή, -ό.

Sullae: δοτική ενικού του ουσιαστικού Sulla -ae, α΄ κλίση, αρσενικό = ο Σύλλας.

licet: παραχωρητικός σύνδεσμος = ακόμα κι αν.

mihi: δοτική ενικού, α΄ πρόσωπο της προσωπικής αντωνυμίας ego = εγώ.

ostendas: Β΄ ενικό υποτακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος ostendo, ostendi, ostentum / ostensum, ostendēre 3 = δείχνω.

agmina: αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού agmen, agminis, γ΄ κλίση, ουδέτερο = το άγημα.

militum: γενική πληθυντικού του ουσιαστικού miles, militis, γ΄ κλίση, αρσενικό = ο στρατιώτης.

quibus: αφαιρετική πληθυντικού ουδετέρου γένους της αναφορικής αντωνυμίας qui, quae, quod = ο οποίος, -α, -ο.

curiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού curia -ae, α΄ κλίση, θηλυκό = το Βουλευτήριο.

circumsedisti: Β΄ ενικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής του ρήματος circumsedeo, circumseidi, circumsessum, circumseidēre 2 = περικυκλώνω.

licet: παραχωρητικός σύνδεσμος = ακόμα κι αν.

mortem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού mors, mortis γ΄ κλίση, θηλυκό = ο θάνατος.

miniteris: Β΄ ενικό υποτακτικής ενεστώτα του ρήματος minitor, minitatus sum, minitāri 1 αποθετικό = απειλώ.

numquam: χρονικό επίρρημα = ποτέ.

tamen: αντιθετικός σύνδεσμος = όμως.

ego: ονομαστική ενικού, α΄ πρόσωπο προσωπικής αντωνυμίας ego = εγώ.

hostem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού hostis -is, γ΄ κλίση, αρσενικό = ο εχθρός.

iudicabo: α΄ ενικό οριστικής μέλλοντα, ενεργητικής φωνής του ρήματος iudico, iudicavi, iudicatum, iudicāre 1 = κηρύσσω, κρίνω.

Marium: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού Marius -ii (i), Β΄ κλίση, αρσενικό = ο Μάριος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

etsi: εναντιωματικός σύνδεσμος = αν και.

senex: ονομαστική ενικού του ουσιαστικού senex, senis, γ΄ κλίση, αρσενικό = ο γέρος (ως επίθετο = γηραιός: Συγκριτικός: senior -ior -ius, Υπερθετικός: Δεν έχει).

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

corpore: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού corpus, corporis, γ΄ κλίση, ουδέτερο = το σώμα.

infirmo: αφαιρετική ενικού ουδετέρου γένους του επιθέτου infirmus, -a, -um Β΄ κλίση =

αδύναμος, -η, -ο. (Συγκριτικός: infirmior, -ior, -ius Υπερθετικός: infirmissimus, -a, -um)

sum: α' ενικό οριστικής ενεστώτα του ανωμάλου ρήματος sum, fui, -, esse = είμαι.

semper: χρονικό επίρρημα = πάντοτε.

meminero: α' ενικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα του ελλειπτικού ρήματος meminī, meminisse = θυμάμαι

urbem: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού urbs, urbis γ' κλίση, θηλυκό = η πόλη.

Romam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού Roma -ae, α' κλίση, θηλυκό = η Ρώμη (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

Italiam: αιτιατική ενικού του ουσιαστικού Italia -ae, α' κλίση, θηλυκό = η Ιταλία (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

a: πρόθεση + αφαιρετική = από.

Mario: αφαιρετική ενικού του ουσιαστικού Marius -ii(i), β' κλίση, αρσενικό = ο Μάριος (ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό).

conservatam esse: απαρέμφατο παρακειμένου παθητικής φωνής του ρήματος conservo, conservavi, conservatum, conservāre 1 = σώζω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

Sulla -ae: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
Scaevola -ae: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
sententia -ae: θηλυκό
curia -ae: θηλυκό
Roma -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)
Italia -ae: θηλυκό (δεν έχει πληθυντικό)

Β΄ κλίση

Marius -ii(i): αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
Quintus -i: αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)
Mucius -ii(i): αρσενικό (δεν έχει πληθυντικό)

Γ΄ κλίση

urbs, urbis: θηλυκό
hostis -is: αρσενικό
voluntas -atis: θηλυκό
augur -uris: αρσενικό
agmen -inis: ουδέτερο
miles -itis: αρσενικό
mors, mortis: θηλυκό
senex, senis: αρσενικό (γενική πληθυντικού σε -um)
corpus -oris: ουδέτερο

Δ΄ κλίση

senatus -us: αρσενικό

Ε΄ κλίση

res, rei: θηλυκό

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

armatus, -a, -um (Συγκριτικός: Δεν έχει. Υπερθετικός: armatissimus, -a, -um)
solus, -a, -um (αντωνυμικό)
infirmus, -a, -um (Συγκριτικός: infirmior, -ior, -ius. Υπερθετικός: infirmissimus, -a, -um)

Γ΄ κλίση

senex, senis = (Συγκριτικός: senior, -ior, -ius. Υπερθετικός: Δεν έχει)

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

qui, quae, quod (αναφορική)
nemo, nihil (αόριστη ουσιαστική)
hic, haec, hoc (δεικτική)
is, ea, id (οριστική - επαναληπτική)
ego (προσωπική - α΄ πρόσωπο)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

occupo, occupavi, occupatum, occupāre
iudico, iudicavi, iudicatum, iudicāre
interrogo, interrogavi, interrogatum, interrogāre
minitor, minitatus sum, minitāri αποθετικό
conservo, conservavi, conservatum, conservāre
insto, institi, -, instāre (Μτχ. Μελ. instaturus, -a, -um)

2η Συζυγία

audeo, ausus sum, audēre ημιαποθετικό
circumsedeo, circumseidi, circumsessum, circumseidēre

3η Συζυγία

cogo, coegi, coactum, cogēre
dico, dixi, dictum, dicēre
ostendo, ostendi, ostensum / ostentum, ostendēre

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

eo, ivi (ii), itum, īre
abeo, abivi (abii), abitum, abīre
sum, fui, -, esse
possum, potui, -, posse
nolo, nolui, -, nolle

ΕΛΛΕΙΠΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

memini, meminisse

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

quam
celeriter (Συγκριτικός: celerius, Υπερθετικός: celerrime)
obviam
numquam
semper

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

de + αφαιρετική
a(b) + αφαιρετική

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ut (τελικός)
cum (χρονικός, ιστορικός - διηγηματικός)
licet (παραχωρητικός)
etsi (εναντιωματικός)
quin etiam (επιδοτικός)
tamen (αντιθετικός)
et (συμπλεκτικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Sulla, occupata urbe, senatum armatus coegerat: Κύρια πρόταση κρίσεως εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

coegerat: Ρήμα.

Sulla: Υποκείμενο ρήματος.

armatus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο *coegerat*.

senatum: Αντικείμενο του ρήματος.

occupata urbe: επιρρηματική χρονική μετοχή, ιδιάζουσα αφαιρετική απόλυτη, δηλώνει το προτερόχρονο. (*occupata*: χρονική μετοχή, *urbe*: Υποκείμενο μετοχής) Ανάλυση: *cum Sulla occupavisset urbem / postquam, ubi, ut Sulla occupavit urbem*.

ut C. Marius quam celerrime hostis iudicaretur: δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *coegerat*, εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο *ut* γιατί είναι καταφατική, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί το περιεχόμενό της είναι κάτι το επιθυμητό και συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού (*iudicaretur*) γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (*coegerat*). Ισχύει ιδιομορφία στην ακολουθία χρόνων, συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα: ο σκοπός είναι ιδωμένος τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησης του.

iudicaretur: Ρήμα.

C. Marius: Υποκείμενο ρήματος.

hostis: Κατηγορούμενο στο υποκείμενο.

celerrime: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο *iudicaretur*.

quam: επίρρημα με επιτακτική σημασία (συνοδεύει το *celerrime* και επιτείνει τη σημασία του, πρβλ. το *ὡς τάχιστα* της αρχαίας ελληνικής).

Cuius voluntati nemo obviam ire audebat: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός. Στην αρχή περιόδου ή ημιπεριόδου η αναφορική αντωνυμία (εδώ *cuius*) ισοδυναμεί με δεικτική και εισάγει κύρια πρόταση.

audebat: Ρήμα.

nemo: Υποκείμενο ρήματος.

ire: Αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

nemo: Υποκείμενο απαρεμφάτου, ταυτοπροσωπία.

obviam: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο *ire* (εδώ έχουμε περίφραση *obviam ire + δοτ*).

voluntati: αντικείμενο στην έκφραση *obviam ire* ή δοτική αντικειμενική από το *obviam*

cuius: γενική υποκειμενική στο *voluntati*

solus Quintus Mucius Scaevola augur de hac re interrogatus sententiam dicere noluit: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

noluit: Ρήμα.

Quintus Mucius Scaevola: Υποκείμενο ρήματος.

solus: ομοιόπτωτος, κατηγορηματικός προσδιορισμός στο *Quintus Mucius Scaevola*.

augur: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο *Quintus Mucius Scaevola*.

dicere: Αντικείμενο ρήματος, τελικό απαρέμφατο.

Quintus Mucius Scaevola: Υποκείμενο απαρεμφάτου, ταυτοπροσωπία.

sententiam: Αντικείμενο απαρεμφάτου.

interrogatus: χρονική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος.

de re: εμπρόθετος προσδιορισμός της αναφοράς στο *interrogatus*.

hac: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *re*.

Quin etiam..., dixit is Sullae: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

dixit: Ρήμα.

is: Υποκείμενο ρήματος.

Sullae: Αντικείμενο ρήματος.

cum Sulla minitans ei instaret: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *dixit*· εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας· δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής). Εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*instaret*), γιατί εξαρτάται από το ρήμα της κύριας (*dixit*) που είναι ιστορικός χρόνος και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

instaret: Ρήμα.

Sulla: Υποκείμενο ρήματος.

ei: Αντικείμενο ρήματος.

minitans: Τροπική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος *Sulla*.

«Licet mihi ostendas agmina militum: Δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση, εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο licet, εκφέρεται με υποτακτική και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (ostendas), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (iudicabo) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το tamen.

ostendas: Ρήμα.

(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

agmina: άμεσο αντικείμενο ρήματος.

mihi: έμμεσο αντικείμενο ρήματος.

militum: γενική περιεχομένου στο agmina.

quibus curiam circumsedisti: Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο agmina, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quibus, εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει το πραγματικό και συγκεκριμένα με οριστική παρακειμένου (circumsedisti) γιατί δηλώνει το προτερόχρονο.

circumsedisti: Ρήμα.

(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

curiam: αντικείμενο ρήματος.

quibus: αφαιρετική του μέσου στο circumsedisti.

Στην ημιπερίοδο που μόλις συντάξαμε διαπιστώνουμε ότι έχουμε δύο δευτερεύουσες προτάσεις. Θα εννοήσουμε ως κύρια την πρόταση «numquam tamen ego hostem iudicabo Marium», που παρατίθεται στην επόμενη δευτ. παραχωρητική πρόταση, ενώ θα έχουμε υπ' όψιν μας ότι παρατίθενται οι δύο παραχωρητικές προτάσεις για λόγους έμφασης.

licet mortem miniteris: Δευτερεύουσα παραχωρητική πρόταση, εκφράζει μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχτούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο licet, εκφέρεται με υποτακτική και συγκεκριμένα με υποτακτική ενεστώτα (miniteris), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (iudicabo) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το tamen.

miniteris: Ρήμα.

(tu): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

mortem: Αντικείμενο ρήματος.

numquam tamen ego hostem iudicabo Marium: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

iudicabo: Ρήμα.
ego: Υποκείμενο ρήματος.
Marium: Αντικείμενο ρήματος.
hostem: Κατηγορούμενο στο Marium.
numquam: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου

Etsi senex et corpore infirmo sum: Δευτερεύουσα επιρρηματική εναντιωματική πρόταση η οποία εκφράζει μια πραγματική κατάσταση παρά την οποία ισχύει το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο etsi, εκφέρεται με οριστική και συγκεκριμένα με οριστική ενστώτα (sum), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

sum: Ρήμα.
(ego): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.
senex: κατηγορούμενο στο εννοούμενο ego.
corpore: αφαιρετική κατηγορηματική της ιδιότητας.
infirmo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο corpore.

semper tamen meminero urbem Romam et Italiam a Mario conservatam esse: Κύρια πρόταση κρίσεως, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό γεγονός.

meminero: Ρήμα.
(ego): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.
conservatam esse: Αντικείμενο ρήματος, ειδικό απαρέμφατο.
urbem et Italiam: Υποκείμενα απαρεμφάτου, ετεροπροσωπία.
Romam: ομοιόπτωτος προσδιορισμός, επεξήγηση στο urbem.
a Mario: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο conservatam esse (εμπρόθετο, γιατί είναι έμψυχο).
semper: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο meminero.